

2025/1486

23.7.2025

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2025/1486

ze dne 22. července 2025,

kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1789, pokud jde o dočasné vyloučení nabídek na dodávání vodíku, který pochází z Ruské federace nebo Běloruska, z účasti na shromažďování v rámci mechanismu na podporu rozvoje trhu s vodíkem

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1789 ze dne 13. června 2024 o vnitřním trhu s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem, o změně nařízení (EU) č. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 a (EU) 2022/869 a rozhodnutí (EU) 2017/684 a o zrušení nařízení (ES) č. 715/2009 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 54 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Komise zřídila vodíkový mechanismus (dále jen „mechanismus“) na podporu rozvoje trhu s vodíkem podle článku 52 nařízení (EU) 2024/1789, který má být proveden v rámci činností Evropské vodíkové banky ⁽²⁾. Mechanismus byl spuštěn v červenci 2025. Cílem mechanismu je zvýšit transparentnost poptávky po vodíku, nabídky vodíku, jeho toků a cen a plnit koordinační úlohu tím, že bude propojovat a zpracovávat informace a poskytovat přístup k informacím o poptávce a nabídce týkající se vodíku a derivátů vodíku z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů, které poskytnou odběratelé usazení v Unii a ve smluvních stranách Energetického společenství a domácí i mezinárodní dodavatelé. Vodíkový mechanismus bude proveden a provozován v souladu s pravidly EU v oblasti hospodářské soutěže, zejména s články 101 a 102 Smlouvy o fungování EU.
- (2) Dodáváním vodíku se rozumí prodej vodíku, včetně dalšího prodeje, a to i ve formě tekutých organických nosičů vodíku nebo kapalného vodíku a derivátů vodíku, včetně amoniaku nebo metanolu, zákazníkům ⁽³⁾.
- (3) Rusko a Bělorusko vyrábějí značné objemy vodíku a derivátů vodíku (např. amoniaku) z fosilních paliv. Existuje rovněž potenciál pro významný objem prodeje a dodávek vodíku a derivátů vodíku z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů pocházejících z Ruské federace nebo Běloruska. Není vyloučeno, že část z tohoto objemu vodíku a derivátů vodíku by se vyvážela, a to i do Unie.
- (4) Zkušenosti s dodávkami energie z Ruska a Běloruska ukázaly, že Rusko využívalo závislosti Unie na vývozu energie z Ruska do Unie jako prostředek k nátlaku a manipulaci ⁽⁴⁾. Rusko systematicky zneužívalo závislosti na úkor hospodářství a hospodářské bezpečnosti Unie a využívalo vztahy s partnery v Unii v oblasti dodávek energie k manipulaci s trhy a k oslabení bezpečnosti dodávek energie v Unii ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>.

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o Evropské vodíkové bance, COM(2023) 156 final ze dne 16. března 2023.

⁽³⁾ Ustanovení čl. 2 bodu 28 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem a o změně směrnice (EU) 2023/1791 a zrušení směrnice 2009/73/ES (Úř. věst. L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

⁽⁴⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o postupném ukončení dovozu ruského zemního plynu, zlepšení monitorování potenciálních energetických závislostí a o změně nařízení (EU) 2017/1938, COM(2025) 828 final ze dne 17. června 2025.

⁽⁵⁾ Podrobná historie ohrožování bezpečnosti dodávek v Unii ze strany Ruska viz pracovní dokument útvarů Komise „Posouzení dopadu opatření k postupnému ukončení dovozu ruského plynu a zlepšení monitorování potenciálních energetických závislostí a změny nařízení (EU) 2017/1938“ ze dne 17. června 2025, SWD(2025) 830 final, s. 1 až 15.

- (5) Existuje riziko, že by se Rusko a Bělorusko pokusily vytvořit v souvislosti s vývozem vodíku a derivátů vodíku z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů do Unie podobné obchodní vztahy a závislosti, které by mohly být využity k manipulaci s trhy.
- (6) Pokud by bylo možné prostřednictvím mechanismu nabízet dodávky pocházející z Ruska nebo Běloruska, mohlo by to Rusku a Bělorusku umožnit získat významnou pozici na trhu Unie, a tím usnadnit pokusy o manipulaci se vznikajícím trhem s vodíkem.
- (7) Jelikož vodík často používají velcí průmysloví odběratelé a trh s vodíkem je mnohem méně likvidní než trh se zemním plynem, mohlo by vytvoření nové závislosti na dodávkách z Ruska nebo Běloruska těmto zemím umožnit pokračovat ve své strategii vůči Unii, jejímž cílem je ohrožovat bezpečnost dodávek manipulací s trhy, přerušením dodávek nebo prostřednictvím jiné formy zneužívání dodávek energie jako zbraně.
- (8) Tato rizika sice existují i v případě menších podílů na celkových objemech, avšak shromažďování nabídek na dodávání ruského a běloruského vodíku prostřednictvím mechanismu na podporu rozvoje trhu s vodíkem by mohlo úlohu a viditelnost Ruska a Běloruska na trhu s vodíkem v Unii výrazně posílit. To by bylo v rozporu s úsilím Unie postupně ukončit svou závislost na dovozu energie z Ruska ⁽⁶⁾ a zabránit tomu, aby vznikaly nové závislosti na dodávkách energie z těchto zemí ⁽⁷⁾.
- (9) Vzhledem k uvedené geopolitické situaci a s ohledem na rizika vyplývající z dodávek energie z Ruska a Běloruska je nezbytné dočasně vyloučit nabídky na dodávání vodíku pocházejícího z Ruska nebo Běloruska ze shromažďování prostřednictvím mechanismu, aby byly chráněny základní bezpečnostní zájmy Unie a bezpečnost dodávek. Na základě čl. 54 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1789 je toto rozhodnutí platné po dobu nejvýše jednoho roku a v odůvodněných případech může být prodlouženo.
- (10) Dočasné vyloučení nepřiměřeně nenaruší řádné fungování vnitřního trhu s vodíkem a nenaruší bezpečnost dodávek do Unie nebo do některého členského státu, zejména proto, že trh s vodíkem v Unii stále vzniká a dodávky z Ruska a Běloruska jsou velmi omezené. Dočasné vyloučení je rovněž v souladu se zásadou energetické solidarity ⁽⁸⁾, neboť se provádí v zájmu Unie v souvislosti s mechanismem a nemá nepatříčný dopad na práva členských států nebo jejich hospodářských subjektů obchodovat s vodíkem, též z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů, a s jeho deriváty se třetími zeměmi mimo tento dobrovolný mechanismus. Toto rozhodnutí je dále přijato v souladu s právy a povinnostmi Unie nebo členských států ve vztahu k třetím zemím.
- (11) V souladu s čl. 54 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1789 Komise o svém posouzení řádně informovala Evropský parlament a Radu a v odůvodněných případech může navrhnout prodloužení tohoto rozhodnutí, mimo jiné s cílem uvést opatření do souladu s dalšími politikami EU, jako je plán REPowerEU ⁽⁹⁾, který má dále posílit nezávislost EU na ruské energii prostřednictvím opatření na podporu postupného ukončení dovozu plynu, jaderné energie a ropy s cílem snížit rizika zneužívání dodávek energie jako zbraně,

⁽⁶⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Plán REPowerEU, COM(2022) 230 final ze dne 18. května 2022.

⁽⁷⁾ 71. bod odůvodnění nařízení (EU) 2024/1789.

⁽⁸⁾ Rozsudek ze dne 15. července 2021, Německo v. Polsko, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, bod 71 („zásada energetické solidarity zahrnuje obecnou povinnost Unie a členských států zohlednit při výkonu jejich příslušných pravomocí v rámci politiky Unie v oblasti energetiky zájmy všech subjektů, které mohou být dotčeny, a nepřijímat opatření, jimiž by mohly být dotčeny jejich zájmy, pokud jde o bezpečnost dodávek, jejich ekonomickou a politickou životaschopnost a diverzifikaci zdrojů dodávek, aby fakticky projevily svou provázanost a solidaritu“).

⁽⁹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Plán ukončení dovozu ruské energie, COM(2025) 440 final ze dne 6. května 2025.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Nabídky na dodávání vodíku, který pochází z Ruské federace nebo Běloruska, jsou po dobu jednoho roku vyloučeny z účasti na shromažďování v rámci vodíkového mechanismu na podporu rozvoje trhu s vodíkem.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 22. července 2025.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN